

UNITÁRIUS ÉRTESÍTŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, V., Koháry-utca 4.
 Telefon Aut. 174—24.
 A budapesti unitárius egyházközség
 hivatalos lapja.

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési ára
egy évre . . . . . 4 pengő
 Az előfizetési díjak a lelkeszi hivatal
 címére küldendők.

Főszerkesztő **BARABÁS ISTVÁN** ♦ Felelős szerkesztő **JANCSI LÁSZLÓ**

A betlehemi csillag

szelid fénye nemsokára rávetődik a lelkek horizontjára. A szent zsolozsma hangjai is útra kelnek lassan, hogy előkészítsék útját a Gyermek megérkezésének. Csendes elvonultságunkban már meg-megcsendül a leglisztább dal: Mennyből az angyal. . . .

Oh! milyen jó lenne, szólni tudni felcsendülő, csüggedésen és fásultságon átható szóval a mi testvéreinkhez: Testvéreink! készüljétek a karácsonynak hittestvéri körben megüendő szent ünnepére! Csak ne nehezült volna meg felettünk oly nagyon az idők járása, csak a jobb jövőt várva, ne ütköznénk minduntalan a rosszabb jelenbe és mégis, a hívó és kérő szónak fel kell csendülni s át kell törni a ránk súlyosodó csüggedésen, szegénység okozta bánaton.

Sursum corda! fel a szivekkel, Testvéreink! félre a csüggedéssel, félre mindennel, ami megakadályozna bennünket abban, hogy egy kis örömet varázsoljunk iskolás gyermekeink, ifjuságunk s egy kis könnyebbülést szegényeink számára.

Hogy ehhez a feladathoz talán szegények vagyunk — talán kevesen vagyunk? Ki meri ezt mondani? Avagy elfelejtette volna egy is közületek, hogy ami erőink, ami fegyverünk mindég kicsinységünkben, szegénységünkben, magunkra maradottságunkban állott? Nem mindég az a tudat adott-e erőt, hogy segítenünk kell egymáson, mert mások vajmi ritkán segítenek rajtunk.

Most nagy feladatra kell fegyverkezelnünk: gyermekeink, ifjuságunk és szegényeink számára. Jó- és szép karácsonyt kell elővarázsolnunk — olyant, melynek csirája megmarad a lélekben s jó gondolat, jó- és szép cselekedet születik belőle valamikor mások javára, mások boldogítására.

Jó- és szép karácsonyt kell készítenünk: 400 isk. gyermekünk, cserkészeink leány- és ifj. egyesületünk és vagy 150 szegény családnak számára! Elrettentek a feladat nagyságától? Isten óvjon ettől Benneteket és — egyházunkat is! Boldogság kell, hogy átjárja szivünket. Hála Istennek, hogy ennyien vannak, kik mind a mieink, kiknek számára örömet szerezhetünk!

Mi mindenre van szükségünk? 500 körül jár a száma a cukor és süteményes csomagocskáknak ugyanannyi a kiosztani óhajtott könyvek száma.

Ha minden kikandikáló lábujacskát el akarunk tüntetni a hideg elől — bizony közel 100 pár cipőcskéről kellene gondoskodni, és vagy 50—60 tűzhely sem venné rossz néven, ha egy kis tűz duruzsolna benne s a hátán is elviselne szívesen egy két faze-kacskát, láboscát s bennük egy kis jobb harapni valót.

S ha még nem fáradt el a gondolatod, kedves Testvér, látogass el néhány olyan hittestvéredhez, akit ami pengőinknek kell megváltani attól a jajtól, hogy bár földél maradjon a feje fölött a szent estén. Nagy vonalakban ezeket a feladatokat kell megoldanunk, hogy a nagy ruha inségről ne is szóljunk.

Mondjam-e ezek után, amit úgy is tudnak, akiknek lelkük van hozzá, hogy jelen pillanatban minderre alig van fedezetünk, hiszen a soványan és gyéren folyó tagdíjak és egyéb szerény jövedelmek alig fedezik a napi szegénysegélyezést s az isk. gyermekek tanszer- és tandíj szükségletét.

Pénzünk nincs, de bizodalunk, hogy lesz, van!

Bizunk abban, hogy a karácsony szent örömeinek szerzéséből minden hittestvérünk ki akarja venni a részét, hisszük azt, hogy fájna a tudat minden testvérünknek, hogy nem járult hozzá az öröm szerzéshez.

Bizunk abban, hogy gazdag a maga pengőit, szegény a maga filléreit egyforma jó szívvel, egyforma készséggel siet letenni a Jézus nevében, kinek szívéhez legközelebb a gyermekek s az elesettek állottak.

Református testvéreink püspöke egyik legutóbb tartott ünnepi beszédének ezt a címet adta: Bizzatok! „A bizalom táplálóbb, mint a kenyér, győzelmesebb, mint a kard, drágább, mint az arany.”

A Nőszövetség megfogadja a tanítást, bizik abban, hogy testvérei segítségére jönnek s beváltják a beléjük helyezett bizalmat.

A karácsonyi örömökre szánt adományokat a Nőszövetség címére, a lelkészi irodára kérjük (Koháry-u. 4.)

Sz. 515—1930.

Meghívó.

A BUDAPESTI UNITÁRIUS EGYHÁZKÖZSÉG KEBLI TANÁCSA
1930. december 10-én (szerdán) d. u. 5 órakor a tanácsteremben

negyedévi rendes ülést tart,

melyre a Tanács tagjait szeretettel meghívjuk.

Budapest, 1930. november 26.

Dr. Kozma Jenő s. k.
gondnok.

Józan Miklós s. k.
lelkész-elnök.

Tárgysorozat:

- 1.) Elnöki megnyitó.
- 2.) Jegyzőkönyv hitelesítők kiküldése.
- 3.) Folyó ügyek.
- 4.) Költségvetés az 1930-ik évre.
- 5.) Gazdasági bizottság jelentése.
- 6.) Hit és Nevelésügyi, szórvány bizottság jelentése.
- 7.) Műszaki bizottság jelentése.
- 8.) Könyvtár bizottság jelentése.
- 9.) Ügyrend bizottság jelentése és Egyház adó szabályzat.
- 10.) Jelentés a cinkotai hagyaték állásáról.
- 11.) Időközben beérkező ügyek.
- 12.) Indítványok.

NB! a) Gazdasági bizottság: 1930. XII. 1. d. u. 5.

b) Hit és Nevelés bizottság: 1930. XII, 3. d. u. 5.

c) Gondnoki Értekezlet: 1930. XII. 5. d. u. 6.

Meghívó.

Sz. 516—1930.

A budapesti unitárius egyházközség Közgyűlése 1930. dec. 17-én (szerdán d. u. 5 órakor a *templomban* tárgyalja az 1931-ik évre szóló költségvetést valamint a Kegli Tanács által átutalandó ügyeket. Erre a közgyűlésre egyházunk minden kepefizető tagját meghívja

Budapest, 1930. november 26.

Atyafiságos tisztelettel
a Gondnokság.

Ami örökkévaló Dávid Ferenc életművében.

Azokat a következményeket, amelyet Dávid Ferenc teológiai téren véghez vitt munkájának logikus folyamányai, a vallásnak és az emberi szellem egyéb alkotásainak területén a XVIII. és a XIX. század vallásos és tudós geniussai tették valósággá. Mert mi az, amit az immanentizmus ad a világnak. Legelőször az individualizmus, amely az egyén értékéről vallott felfogás eredménye. Azután a lelkiismeret szabadsága és a belőle fakadó szabad kutatás és végül a vallásos türelmesség: politikai téren pedig ez adja a világnak a modern demokrácia eszméit: a szabadság, az egyenlőség, a nép szuverénitás gondolatát, amelyek mind üresek maradnak, ha elveszük belőlük az őket tápláló isteni immanencia hitét

(Mutatvány dr. Varga Béla: Ami örökkévaló Dávid Ferenc életművében c. tanulmányából. Kapható a lelkészi hivatalban és az iratmissziónál 30 fillérért. Postán 40 f. postabélyeg ellenében.).

Nőszövetség hirei.

Minden reményünk meg van arra, hogy december 8-án d. u. 6 órakor Koháry-u.-i templomunkban tartandó műsoros estünk az erkölcsi siker jegyében menjen végbe. Az előadói tisztet **Pálmai Lenke** ny. képző int. főigazgató volt szíves vállalni. Legmagasabb elismeréssel honorált működésének színtere Sepsiszentgyörgy és Kolozsvár. Az erdélyi magyarságért sokat szenvedett. Örömmel várjuk az időt, hogy hallhassuk szavát. A műsor többi száma is művészi színvonalu lesz. — Belépő díj nincs. — A műsor ára 1 P.— Az est jövedelme a karácsonyi örömszerzést szolgálja. Aki csak teheti jöjjön el! Az anyagi siker rajtunk áll.

* * *

A Nőszövetség: 1. december 21-én, d. u. 4 órakor a Koháry-u.-i templomban karácsonyfát állít minden rendű- és rangú iskoláink számára. Utána egy-egy kis édességgel és — amennyiben lehetséges lesz — egy-egy könyvvel ajándékozza meg a gyermekeket;

2. december 22-én d. u. 6 órakor a cserkészotthonban megvendégeli a cserkészeket;

3. december 23-án d. u. 6 órakor szeretet vendégségen látja a Misszió ház nagytermében a Leány Egyesület és a Brassai S. Ifj. Egyesülettel tagjait.

A 22. és 23. szeretet vendégség természetbeni adományait a Nőszövetség tagjai ajánlják fel — esetleg váltsák meg pénzzel.

* * *

Szegényebb rendű iskolás gyermekeink közül 80—100 meglátogattunk december első feléig, hogy amennyiben a szükség kívánja és amíg erőnk engedi — segítsünk rajtuk. Az eddig beérkezett adatok szerint csak egy család van olyan helyzetben, hogy meg tud lenni segítség nélkül is. Főleg cipő és ruhában nagy a szükség.

* * *

Egyik kedves testvérünk igen kedvező feltételek mellett gitár órákat ad. Sziveskedjenek olvasóink, ahol arra alkalom kínálkozik — ajánlani. Címe: Vargáné Pausperl Mária VII., Izabella-tér 5. V. 10.

A főváros által készített kataszterből vett címek nyomán közel 300 unitárius asszonytestvérünket szólítottuk fel szövetségünkbe való belépésre. Eddig még nem sokan feleltek a hívásra, de bizunk abban, hogy ha mind nem is — de lesznek, akiket nem hiába hívtunk,

* * *

Egy nagyon szerény állásban lévő nő testvérünk 15 P.-t. küldött tagdíj címén azzal a megjegyzéssel, hogy amennyiben az összeggel hátraléka nem lenne fedezve, közöljük vele. Vajjon mit szólna, ha tudná, hogy nem egy tehetős testvére van, kinek soha nem jut eszébe, hogy évek óta hátralékban van, mert egyetlen fillére sem találta meg ide az utat s hogy sok nálánál sokkal, de sokkal különb helyzetben lévő testvére évi 1—2 P. tagdíjával összes unitárius kötelezettségének eleget vél tenni?

Nyilván azt mondaná: legyen kinek-kinek lelkiismerete szerint s azért szűkös jövedelméből más alkalommal is kiszakítja majd a 15 pengőt.

Nagy Áron

Unitárius asztalos mester jutányosan készít mindennemű asztalosmunkát. Kivánatra házhoz megy. Lakása:
IV., Károly-körút 7. szám.

Telefon hívó 373-04.

Könyvek.

Polgár Lipót: Az ember boldogsága, II. Kiadás Budapest, 1930. Szerző kiadása 296 l.

Ez a könyv első kiadásában csupán egy füzet volt, mely Jézus evangéliumát s annak történeti megvalósulását tárgyalta főképpen az Egyistenvallók értelmezése szerint. (Egyistenvallóknak nevezi Szerző az unitáriusokat — nagyon helyesen.) Most a második kiadásában egy nagyon érdekes kísérlettel bővült. A könyv nagyobbik fele (47 l. — 287 l.) az új testamentumot tartalmazza, a szerző szerint „nem a betű, hanem a lélek szerint való szöveggel”. Az újszövetség minden egyes könyve elé rövid irodalom-történeti tájékoztatót írt, amelyet az illető könyv tartalmi kivonata követ úgy, hogy a szebb helyek, jelesebb mondások, szószerint vannak a tartalomba beleszöve. Az evangéliumok olvasását semmiképpen sem pótolhatja ez a tartalmi kivonat, de azoknak, akik az evangélium olvasásától régies szövege miatt tartózkodnak, jó bevezetőül szolgálhat ez a könyv. Különösen áll ez a megállapításunk a páli levelekre, mert ezek az új testamentum legbonyolultabb részei, amit még Pál apostolnak rapszódikus stilusa és rabbinusi, idejét mult bölcselete is nehezít. Van a könyvben egy-két legendaszerű adat, vagy egyéni sejtélem, (pl. az egyházszervezetről szóló részben, amit a pápáról mond), amelyek nem állják meg a helyüket. A bibliai könyveket ismertető bevezetésekben is sok a hagyományos adat. Mégis az egész műről elmondhatjuk, hogy jó munka, mert igazi buzgóság, az ügyért való lelkesedés szólították életre. S ha hozzávesszük még azt is, hogy nem u. n. szakember írta a könyvet, hanem olyan, aki magát az egyetemes papsághoz tartozónak érzi — és méltán!, akkor igazán csak elismerés illeti meg a Szerzőt, aki valóban könyve jeliséje szerint él és jár közöttünk (mily ritkaság a mai világban!): „Tiszta szív és nemes lélek jelenti az ember boldogságát.” Mindazoknak, akik szeretnek a Biblia dolgaival foglalkozni, ajánljuk a könyvet elolvasásra, Kapható a Szerzőnél (VIII., Práter-utca 9.) Ára 3.— P vászonkötésben, aranynomással, kitűnő papíron. — *jl* —

Atyafiságos szeretettel kérjük az Értesítő előfizetőit sziveskedjenek az év végével hátralékaikat rendezni. Egyházközségünknek a nyomasztó gazdasági körülmények között fokozottabb mértékben kell támogatnia a szegényeket. Minden fillérre szüksége van, hogy a reá háramló szociális kötelezettségeinek eleget tehessen. Bizalom-

mal kéri a 4 pengő hátralék beküldését azoktól, akik erről az évről hátralékosok. A pénz Budapest, V., Koháry-u. 4. sz. alá küldendő a lelkeszi hivatal címére.

Testvéri üdvözlettel
Gondnokság.

Karácsonyi istentiszteleteink sorrendjében a Koháry-u. templomban többek kívánságára változások lesznek. Az első napján délelőtt 9 órakor tartott istentiszteletünk elmarad. E helyett ugyancsak első napján délután 5 órakor tartunk istentiszteletet úrvacsora osztással. A 11 órai istentiszteletek 1. és 2. napján változatlanul megmaradnak.

Olvasóink szives figyelmét külön is felhívjuk a *Nőszövetség* hireire, amikben részletes tájékozás látható a karácsonyi szeretetvendégségek sorrendjéről és helyéről.

Dr. Balázs Ferenc nyug. m. kir. postaigazgató, a miskolci unitárius szórvány gondnoka, egyházi tanácsos Miskolcon f. évi november hó 17-én 59 éves korában elhunyt. Temetése november 19-én volt a miskolci evang. temetőben nagy részvét mellett. Gyászolják felesége, gyermekei köztük *Balázs* Ferenc mészköi lelkes és kiterjedt rokonsága. Áldozatra mindig kész, tiszta lelkű, jó székely és hűséges unitárius volt. Isten adjon néki csendes nyugovást, szeretteinek égi vigasztalást!

Vernes Gyulát a Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete elnökét, dr. *Vernes István* nyíregyházai kir. ügyész testvérünk kiváló képzettségű fiát a budapesti Pázmány P. Tudomány Egyetemen november hó 15-én avatták a jogtudományok doktorává. Jó szívvvel gratulálunk.

Dávid Ferenc Fílléralapra adakoztak; Belovány Istvánné 340 fill., Gábor Antalné 200 fill., Perei Pál (Mezőberény) 365 fill., A gyűjtés eddig = 166,579 fillér.

Rákospalota—Pestujhelyi szórványban a *Madách-téri* elemi iskolában f. évi december hó 7-én délután fél 4 órakor tartjuk

Hölgyek figyelmébe!

Ha elegánsan és izléseesen akar öltözködni, keresse fel **SZŐKE FERENC** angol- és francia női divatszalonját **Budapest, József utca 2. I. 3.** a Rác Dániel cég volt szabásza.
Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

3. istentiszteletünket. Énekeink a következők lesznek: 185., 189., 28., 189. 5. verse. Szolgálnak *Barabás* István és *Fejér* Domokos.

A lelkipásztori nyugdíjalapra a mezőberényi unitárius egyházközség 200 pengőt adományozott. Köszönettel nyugtázzuk.

Az egyházi Főtanács ülését, november 23-áról december 14-ére halasztották.

Pesterzsébeten az *Erzsébet-uti* elemi iskolában f. évi *december hó 14-én délután 4 órakor* tartjuk 3. istentiszteletünket. Énekeink ezek lesznek: 185, 189, 28 és 189. 5 verse, Szolgálnak *Barabás* István és *Kis* Mózes.

Adventi istentiszteleteink a Koháry-u. templomban nov. 30-án megkezdődtek. A következő istentiszteletek december 7-én és 14-én délután 5 órakor tartatnak. Szolgál *Józan* Miklós.

A Brassai Sámuel Unitárius Ifjusági Egyesület december 13-án délután 6 órai kezdettel műsoros estélyt rendez. Utána tánc. IX., Rákos-u, 3.

Avató ünnepély a János Zs. cserkészcsapatban. December 7-én vasárnap délelőtt 11 órakor tartja az unitárius cserkészcsapat újonnan felvett tagjainak avató ünnepélyét a Koháry-utcai templomban. Az ünnepély Istentisztelettel kezdődik, amelyen a beszédet Barabás István mondja. Utána az újoncok fogadalmat tesznek, a régi tagok pedig fogadalmat újítanak. Az ünnepélyre ezuton is meghívjuk egyházunk presbitereit, a szülőket és a cserkészlet minden barátját.

Felkérjük hűveinket, hogy segélyre szoruló Atyánkfiait figyelmeztessék arra, hogy mindennemű segélyhez jutásnak legbiztosabb útja az Iskola-Nővérekhez vezet. A szülők kérelmökkel ahhoz az iskola nővérhez forduljanak, aki abban az iskolában teljesít szolgálatot, melybe gyermekeik járnak.

Sztojanov Tódorné (II. Fazekas-u. 23.) és **Bartos** Julia (VI. Mohács-u. 10.) Atyánkfiai szerény javadalmazásért takarítást vállalnak.

Nyomorgó gazdatiszt részére *Fekete* Zoltán főiskolai tanár Sopronból 5 pengőt küldött. Rendeltetési helyére juttatjuk.